

## CAPVT DECIMVMSEXTVM.

Quoniam solæ mulieres cæteris fugientibus dominum comitantur ad vsque sepulchrum, ideo primis angelus apprensus illum resurrexisse nunciat: sed & ipse præ cæteris discipulis mulieribus apparuit.

Post plurimas verò apparitiones discipulis cernentibus & mirantibus in cælum ascendit.

**E**† *T*cum transisset sabbatū, Maria Magdalene, & Maria Iacobi, & Salome emerunt aromata, ut venientes ungerent Iesum.

† Matth.  
28. a.

Luc. 24. a

Ioā. 20. a

Videtur hoc loco Marcus à Luca dissentire. Nam Marcus dicit, quod ipsa die sabbati a d vesperam. Hoc est enim quod ait: cum transisset sabbatum: nam solemnitas cessabat ad secundam vesperam. Lucas autem videtur dicere, quod reuertentes mulieres à sepulto domino, ipsa die parascæves parauerūt aromata & ungueta, & sabbato quidem saluerunt. Nō ergo emerunt aromata ad vesperam secundam sabbati, sed dicendum est, quod die veneris proficiscentes ad unguentarios & pharmacopolas, parauerunt quidem aromata, sed nondum emerunt, donec sabbatum transisset.

*Et valde mane una sabbatorum veniunt ad monumentum, orto iam sole. Et dicebant ad inuicem: Quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumenti? Et respicientes viderunt reuolutum lapidem. Erat quippe magnus valde.*

Valde mane, hoc est, summo diluculo, & ut ait Ioannes, cum adhuc tenebræ essent, proficisci cœperunt mulieres ad monumentum euntes, sed antequam ad sepulchrum peruenissent, iam ortus fuit illis sol. Nec immeritò lucis & tenebrarum meminit, quia primus homo per peccatū à luce paradisi in tenebras lapsus, mundum tenebris ærumnisue inuoluit, quas lux solis orientis exclusit, & per resurrectionis fidē à peccati tenebris & umbra mortis ad vitæ lucē Christo largiētē reduxit.

Luxta

✠ Iob.  
17.c.

Iuxta beati Iob fidem, dicentis : ✠ Post tenebras spero lucem: qui resurrectionis fidem habebat. Cùm autem mulieres sollicitæ curarent lapidis reuolutionem, angelus cù terræmotu astitit, qui reuoluto lapide monumentum patefecit.

✠ Matth.  
26.a.  
Luc.24.a

† Et introeuntes in monumentum, viderunt iuuenem sedentem in dextris, coopertum stola candida, et obstupuerunt. Qui dixit illis: Nolite expauescere. Iesum queritis Nazarenum crucifixum. Surrexit, non est hic. Ecce locus ubi posuerunt eum. Sed ite, dicite discipulis eius, et Petro, quia præcedet vos in Galilæam. Ibi eum videbitis, sicut dixit vobis.

Intrò gressæ mulieres in antrum sepulchri, viderunt iuuenem sedentem in dextris, & vt ait Beda, ad partem meridianâ: quia dum corpus iacebat, caput ad occasum, pedes ad ortum, dextrum ad meridiem, & sinistrum ad aquilonem: quod verum est de corpore ita iacente, non tamen de sepulchro, quod facillè intellexerim, dextrû sepulchri ad orientem, sinistrum verò occidentem versus. Dixit autem ad mulieres angelus: Scio vos Iesum querere. Græci sequentibus articulos præponunt, illum scilicet Nazarenum, & illum crucifixum. Non est hic mortuus quem queritis, sed resurrexit viuus. Non est hic mortuus, qui nusquam deest viuus. Quia verò per mulierem mors viro fuit annunciata, sic vita mulieribus viris committitur annuncianda. Et hoc in Galilæa: quæ transmigratio dicitur, quòd iam Christus à morte ad vitam, & à vita mortali ad immortalem transmigrauerat. At illæ exeuntes fugerunt de monumento: Inuaserat enim eas tremor et pavor, et nemini quicquam dixerunt. Timebant enim.

Matthæus autem dicit, quòd exierunt citò de monumento cum timore & gaudio magno, currentes nunciare discipulis eius. Similiter & Lucas dicit, quòd regressæ à monumento, nunciauerunt illis vndecim omnia quæ audierant & viderant. Intellige ergo quod nemini quicquam in via dixerunt, donec ad apostolos venissent. Surgens autem Iesus mane prima sabbati, apparuit primò Mariæ Magdalene, de qua eiecerat septem dæmonia. Illa vadens

vadens nunciavit his qui cum eo fuerant, lugentibus, & fientibus. Et illi audientes quia viueret, & visus esset ab ea, non crediderunt. † Post hæc autem duobus ex his ambulantibus ostensus est in alia effigie, euntibus in villam: & c. † Luc. 24.

Maria Magdalena primo aditu cum cæteris solum angelum vidit: quo viso nunciat discipulis visionem, reuerfa verò diligenter, cum iuxta monumentum ficeret, apparuit illi Iesus in habitu hortolani, hæc autem cæteris nunciante mulieribus, rursum Christus omnibus apparet, de qua apparitione Magdalene Ioannes 20. per amplius habet. At de apparitione facta duobus discipulis, vide Luca 24.

† Nouissimè autem recumbentibus illis undecim, apparuit, & exprobrauit incredulitatem eorum, & duritiam cordis: quia ipsi qui viderant eum resurrexisse non crediderunt. Et dixit eis: † Euntes in mundum uniuersum prædicate Euangelium omni creaturæ. Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit. Qui verò non crediderit, condemnabitur.

Ex Euangelistis autem non satis constat quando à Galilæa Christus discipulos Ierosolymam reuocauerit. Hic tamen, & ex primo Act. liquet, Christum eos ab Ierosolymis in montem Oliuarum eduxisse, ut suæ ascensionis in cælos testes essent, quibus cernentibus eleuatus est in cælum. Quibus tamen prius fidei necessaria cunctis prædicanda intulit, dicens: Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit. Qui verò non crediderit, condemnabitur. Non dixit: Qui baptizatus non fuerit: quoniam simpliciter non est necessarius aquæ baptismus, ut fides. Nam catechumeni credentes, si desit oportunitas baptisandi, fide saluantur, & baptismo flaminis martyres nondum baptizati, & cæteri baptisino sanguinis, vel ignis, quibus tamen fide opus est.

Signa autem eos qui crediderint, hæc sequentur: In nomine meo dæmonia eijcient, linguis loquentur nouis, serpentes tolent, & si morti ferum quid biberint, non eis nocebit. Super ægros manus imponent, & bene habebunt.

Hæc autem signa quæ addit hic Marcus, gratiæ sunt gratis

† Matth. 23. d.

Luc. 24. f

Ioã. 20. g.

† Matth. 10. b.

Luc. 10. c.

Dist. 36. capite.

Qui Ecclesiasticis.

PROOEMIUM S. LUCÆ

gratis datæ à spiritu sancto, quæ in primitiua fiebant ecclesia à credentibus, in confirmationem fidei, & prædicati Euangelij: quæ cum ad literam intelligantur, expositione morali non est opus, præsertim scholasticæ.

† Act. 1. b. † Et dominus quidem Iesus postquam locutus est eis, assumptus est in cælum, & sedet à dextris Dei: † Illi autem profecti, prædicauerunt ubique, domino cooperante, & sermonem confirmante sequentibus signis.

In nouo.

Marcus hunc à dextris Dei sedere dicit: Stephanus verò vidit eum statem, quia sedere iudicatus est, qui constitutus est iudex viuorum & mortuorum, stare tamen ipsum, non repugnat, qui semper paratus est iuuare petentes. Cætera ex alijs patent Euangelistis, & Actibus

Apostolicis. *Quia idem dicitur in Actibus apostolicis quod in hoc libro dicitur. Quod ad idem dicitur in Actibus apostolicis quod in hoc libro dicitur.*

FINIS

scholiorum in Marcum.

PROOEMIUM BEATI LUCÆ  
IN EVANGELIUM SVVM.

Quoniam quidem multi conati sunt ordinare narrationes, quæ in nobis completæ sunt, rerum.

Modeste hoc prologo Lucas causam adfert, quare adorsus sit Euangelium scribere: nimirum quia alij alia conscripserant Euangelia, fortasse minus certi de qua re scriberent, quodque inter eos multi a circumferrentur falso nomine inscripta. Solus autem ex Euangelistis Lucas prologis vsus libros suos dicauit. Quod autem dicit, conati sunt, Græcè dicitur ἐπιχειρησάτω, Id est, aggressi sunt, vel adorsi sunt ordinare narrationes: Græcè ἀγατὰ ἐξάθει δὲ ἰγνησὶν περὶ τῶν πεπλοκροφημειῶν ἐπιβίῳν πραγμάτων. ἀνατάξι δόμοιαι autem idem significat cum συντάξι δόμοιαι. Id est, studiose aliquid componere & scribere. Vnde σύνταγμα dicitur volumen studio conscriptum & elaboratum. πλοκροφημειαι autem significat certissimè aliquid nosse, & pro compertissimo habere. Ideo sic vertere locum possumus: Quoniam plerique earum rerum narrationem conscribere aggressi sunt, quæ indubitatae sunt inter nos, ac persuasissime fidei.

Sicut tradiderunt nobis qui ab initio ipsi viderunt, & ministri fuerunt sermonis.